

Cuprins

Prefață..... XI

Abrevieri..... XIII

Capitolul I. Considerații generale..... 1

§1. Dubla vocație (chemare) la moștenire a soțului
supraviețuitor..... 1

§2. Ce acte normative au reglementat, de-a lungul timpului,
dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor? Care este
actul normativ care-l reglementează în prezent? 4

§3. Ce condiții trebuie să îndeplinească soțul supraviețuitor
pentru a putea moșteni? 6

3.1. Capacitatea succesorală a soțului supraviețuitor 6

3.1.1. Care sunt persoanele care dețin calitatea de soț
supraviețuitor și care au capacitatea de a moșteni? 8

3.1.2. Care sunt persoanele care dețin calitatea de soț
supraviețuitor, dar care nu au capacitatea de a
moșteni? 9

3.2. Nedemnitatea soțului supraviețuitor 10

3.2.1. Ce semnificație are nedemnitatea succesorală
a soțului supraviețuitor? 10

3.2.2. Care sunt cauzele care atrag/ pot atrage
nedemnitatea succesorală a soțului
supraviețuitor? 11

3.2.3. Care este regimul juridic al nedemnității
succesorale a soțului supraviețuitor? 17

3.2.4. Ce efecte juridice generează nedemnitatea
succesorală a soțului supraviețuitor? 20

3.2.5. Poate fi înlăturată nedemnitatea soțului
supraviețuitor? 24

3.3. Condiția (specială) ca soțul moștenitor să aibă
calitatea de soț, la data deschiderii succesiunii 25

- §4. Există vreo legătură între dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor și regimul matrimonial ales? 29

Capitolul II. Categoriile de drepturi succesoriale ale soțului supraviețuitor 32

- §1. Care sunt categoriile de drepturi succesoriale de care beneficiază soțul supraviețuitor? 32
- §2. Cât i se cuvine soțului supraviețuitor în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori sau în lipsa acestora? 33
- 2.1. Care este cota soțului supraviețuitor în concurs cu clasele de moștenitori sau în lipsa acestora? 33
- 2.2. Ce caractere juridice prezintă dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor? 44
- §3. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor 44
- 3.1. Ce reprezintă dreptul de abitație? 44
- 3.2. Care sunt condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a dobândi dreptul de abitație? 45
- 3.3. Ce caractere juridice prezintă dreptul de abitație? 46
- §4. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor 48
- 4.1. Ce semnifică dreptul special de moștenire? 48
- 4.2. Ce condiții trebuie îndeplinite? 48
- 4.3. Dreptul special în cazul defunctului bigam 50
- 4.4. Căror bunuri este circumscrisă noțiunea de „mobilier” și cea de „bunuri ale gospodăriei casnice”? 50
- 4.5. Situații particulare privind dreptul special 52
- §5. Care sunt drepturile bănești de care beneficiază soțul supraviețuitor în temeiul unor legi speciale? 53
- §6. Care este procedura de calcul al drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor? 57

Capitolul III. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al soțului supraviețuitor 59

- §1. Rezerva succesorală a soțului supraviețuitor 59
- 1.1. Ce semnifică rezerva succesorală și cotitatea disponibilă? 59
- 1.2. Care este cuantumul rezervei succesoriale a soțului supraviețuitor? 61

1.3. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	62
1.3.1. Ce reprezintă cotitatea disponibilă specială?	62
1.3.2. Cum se determină cuantumul cotității disponibile speciale?.....	65
1.4. Care este sancțiunea depășirii cotității disponibile speciale?.....	67
1.5. Reducțiunea liberalităților excesive	68
1.5.1. Ce este reducțiunea liberalităților excesive?	68
1.5.2. Cine poate invoca reducțiunea liberalităților excesive în interesul soțului supraviețuitor?.....	69
1.5.3. Care este ordinea în care se reduc liberalitățile excesive?	70
1.5.4. Care sunt căile procedurale de exercitare a dreptului la reducțiune?	73
1.5.5. Ce efecte produce reducțiunea liberalităților excesive?	75
1.5.6. Cum poate fi realizată reducțiunea unor liberalități speciale?	77
§2. Sezina soțului supraviețuitor	80
2.1. Ce reprezintă sezina?	80
2.2. Ce efecte juridice generează sezina?.....	81
§3. Raportarea donațiilor de către soțul supraviețuitor.....	82
3.1. Ce reprezintă raportul donațiilor?	82
3.2. Care este domeniul de aplicare a raportului?	85
3.3. Ce condiții trebuie îndeplinite?.....	85
3.4. Cine poate cere raportul donațiilor?.....	87
3.5. Care sunt donațiile supuse raportului?	88
3.6. Care sunt donațiile care nu sunt supuse raportului?.....	88
3.7. Ce efecte produce scutirea de raport?	90
3.8. Care sunt modalitățile de realizare a raportului donațiilor?	90
3.9. Care sunt căile procedurale de realizare a raportului?	95
3.10. Cum se realizează evaluarea bunului în cazul raportului prin echivalent?	96
§4. Soțul supraviețuitor poate fi instituit executor testamentar?.....	97

4.1. Ce presupune execuția testamentară și în ce condiții poate fi aceasta atribuită?	97
4.2. Ce atribuții are soțul supraviețuitor – executor testamentar?	100
4.2.1. Considerații generale	100
4.2.2. Atribuțiile soțului supraviețuitor – executor testamentar	101
4.3. Cum operează transmiterea execuției testamentare?	103
4.4. Cum încetează execuția testamentară?	103
4.4.1. Cazurile de încetare a execuției testamentare	103
4.4.2. Obligația de a da socoteală și răspunderea executorului testamentar	104

Capitolul IV. Dreptul de opțiune succesorală

al soțului supraviețuitor

§1. Ce reprezintă opțiunea succesorală și retransmiterea dreptului de opțiune succesorală?	107
§2. Cine are calitatea de succesibil?	110
§3. Ce condiții de validitate trebuie să îndeplinească actul de opțiune succesorală?	110
§4. Care este sancțiunea nerespectării condițiilor de validitate ale actului de opțiune succesorală?	112
§5. Exercițarea dreptului de opțiune succesorală	113
5.1. Care este termenul în care trebuie exercitat dreptul de opțiune succesorală?	113
5.2. De când începe să curgă termenul de opțiune succesorală?	114
5.3. Suspendarea și repunerea în termenul de opțiune succesorală	116
5.3.1. Când se suspendă termenul de opțiune succesorală?	117
5.3.2. Când poate opera repunerea în termenul de opțiune succesorală?	117
5.4. Poate fi redus termenul de opțiune succesorală?	119
5.5. Poate fi prorogat termenul de opțiune succesorală?	120
5.6. Ce efecte produce împlinirea termenului de opțiune succesorală?	121

§6. Acceptarea moștenirii	122
6.1. Ce semnificație are acceptarea moștenirii și care sunt felurile acesteia?	122
6.2. Acceptarea voluntară	123
6.3. Acceptarea forțată	131
6.3.1. Când operează acceptarea forțată a moștenirii?	131
6.3.2. Care sunt condițiile acceptării forțate?	132
6.4. Ce efecte produce acceptarea moștenirii?	137
6.4.1. În ce constau efectele generale ale acceptării moștenirii?	137
6.4.2. În ce constau efectele speciale ale acceptării moștenirii?	140
§7. Renunțarea la moștenire	141
7.1. Ce semnificație are renunțarea la moștenire?	141
7.2. Care sunt condițiile de validitate ale renunțării la moștenire?	142
7.3. Care este sancțiunea nerespectării condițiilor de validitate?	146
7.4. Ce efecte generează renunțarea la moștenire?	147
7.5. În ce condiții poate fi revocată renunțarea la moștenire?	149

Capitolul V. Apărarea drepturilor succesoriale ale

soțului supraviețuitor prin petiția de ereditate..... 152

§1. Ce reprezintă petiția de ereditate?	152
§2. Cine poate fi pârât în cadrul petiției de ereditate?	152
§3. Petiția de ereditate este o acțiune imprescriptibilă?	153
§4. Cum se poate realiza dovada calității de moștenitor a soțului supraviețuitor?	154
§5. Ce efecte generează petiția de ereditate în ceea ce-l privește pe soțul supraviețuitor?	155

Capitolul VI. Partajarea bunurilor soțului defunct..... 161

§1. Ce efecte juridice generează partajul?	161
§2. Cine poate cere partajul în numele soțului supraviețuitor?	161
§3. Care este obiectul partajului succesoral?	162

§4. Ce forme poate îmbrăca partajul succesoral?	165
4.1. Când poate fi realizat un partaj prin bună învoială?....	165
4.2. Când trebuie realizat partajul pe cale judecătorească?	168
4.3. Care sunt modalitățile de realizare a partajului pe cale judecătorească?	168
4.4. Care sunt etapele ce trebuie parcurse în cazul partajului în natură?	169
§5. Soțului supraviețuitor îi revine obligația de garanție?	171
§6. Pentru ce motive poate soțul supraviețuitor să ceară desființarea partajului?	172
§7. Ce drepturi au creditorii soțului supraviețuitor cu privire la partaj?.....	174

Bibliografie	177
---------------------------	------------